

Time: 2 1/2 hrs.

Marks:75

- Note: 1. All the questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Answer any TWO: (15)

- A. Changes in the occupational structure in India.
- B. Importance of inclusive growth.
- C. Health related measures of Government of India.

Q.2 Answer any TWO: (15)

- A. Growth of agriculture in India since 1991.
- B. Public Distribution System in India.
- C. Agricultural Policy of World Trade Organisation.

Q.3 Answer any TWO: (15)

- A. Growth of industries in India since 1991.
- B. Importance of Micro, Small and Medium enterprises in india..
- C. Role of services sector in economic development.

Q.4 Answer any TWO: (15)

- A. Structure of Commercial Banking in India.
- B. Promotional functions of RBI.
- C. Causes of inflation.

Q.5(A) State whether following statement are TRUE or FALSE and give (08) reasons (Any Four).

1. The share of service sector in national income is rising in India.
2. There is decline in employment in organised sector in India.
3. In Indian agriculture, private partnership is encouraged.
4. Sampoorna Gramin Rozgar Yojana is related to Public Distribution System.
5. Investment in public sector industries in India has been rising since 1991.
6. Service sector's contribution to tax revenue is decreasing since 1991.
7. Increase in population is not a cause of inflation.
8. Priority sector lending is an important function of RBI.

- 1 Gender related Development Index is an indicator of _____ development.
A. Social B. Political C. Economic
- 2 Share of tertiary sector in India's national income is _____.
A. Declining B. Increasing C. Constant
- 3 Right to Education Act was brought in the year _____.
A. 2010 B. 2007 C. 2012
- 4 Agricultural growth rate in India since 2000 is _____.
A. less than 4% B. More than 4% C. 4%.
- 5 Tea is _____ crop.
A. Horticulture B. Plantation C. Commercial
- 6 Antyoday Anna Yojana is related to _____.
A. Public Distribution B. Education C. Health System
- 7 Because of industrialisation share of _____ in national income declines.
A. agriculture B. Service sector C. Both
- 8 At the time of independence in India emphasis was given to _____ sector.
A. Consumer goods B. Capital goods C. Both
- 9 _____ five year plan laid the foundation of modern industries in India.
A. First B. Fifth C. Second
- 10 In the year _____ 14 major commercial banks were nationalised.
A. 1949 B. 1969 C. 1955
- 11 _____ has the largest number of foreign branches.
A. State Bank of India B. Bank of Baroda C. ICICI
- 12 During inflation Cash Reserve Ratio is _____.
A. Reduced B. Increased C. Constant

वेळ: २ १/२ तास

गुण: ७५

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)

अ) भारताच्या व्यावसायिक रचनेतील बदल.

ब) सर्वसमावेशक विकासाचे महत्त्व.

क) भारत सरकाराचे स्वास्थ्य संबंधित धोरण.

प्र.२ खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)

अ) १९९१ नंतरच्या काळातील भारताच्या शेती क्षेत्राच्या उत्पादनाचा कल.

ब) भारतातील सार्वजनिक वितरण व्यवस्था.

क) जागतिक व्यापार संघटनेचे शेती विषयक धोरण.

प्र.३ खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)

अ) १९९१ नंतरच्या काळातील भारतातील औद्योगिक क्षेत्रातील वाढ.

ब) भारतातील सूक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योगांचे महत्त्व.

क) आर्थिक विकासातील सेवा क्षेत्राचे महत्त्व.

प्र.४ खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)

अ) भारतातील व्यापारी बँकेची रचना.

ब) रिझर्व्ह बँकेचे प्रोत्साहनात्मक कार्ये.

क) भाववाढीचे कारण.

प्र.५(अ) खालील विधान चूक की बरोबर आहेत हे सांगा आणि त्याची कारणे द्या. (कोणतेही चार) (०८)

१. भारताच्या राष्ट्रीय उत्पन्नामध्ये सेवा क्षेत्राचा वाटा वाढत आहे.

२. भारतात संघटीत क्षेत्रात रोजगारीचे प्रमाण कमी झालेले आहे.

३. भारताच्या शेती क्षेत्रात खाजगी भागीदारीला प्रोत्साहन देण्यात आलेले आहे.

४. संपूर्ण ग्रामीण रोजगार योजना सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेशी निगडीत आहे.

५. १९९१ नंतरच्या काळात सार्वजनिक क्षेत्राच्या गुंतवणूकीत वाढ झालेली आहे.

६. १९९१ नंतरच्या काळात सेवा क्षेत्राचा कर उत्पनातील वाटा कमी होत चालला आहे.

७. लोकसंख्येतील वाढ भाववाढीचे कारण नाही.

८. अग्रिम क्षेत्रीय कर्ज हे रिझर्व्ह बँकेचे महत्वाचे कार्य आहे.

